

ΙΣΤΟΡΙΑ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ Γ' ΛΥΚΕΙΟΥ

A1. Να δοθούν οι ορισμοί των παρακάτω εννοιών :

α) Βενιζελισμός β) Οργανικός νόμος 1900 γ) Εθνικόν Κομιτάτον

A2. Να γράψετε τη λέξη Σωστό αν θεωρείται πως η πρόταση είναι σωστή, και τη λέξη Λάθος, αν θεωρείται πως η πρόταση είναι λανθασμένη.

α) Την περίοδο 1846/1848 ο Κωλέττης κατείχε πέντε από τα επτά υπουργεία της κυβέρνησής του.

β) Στις 30 Ιανουαρίου 1923 είχε υπογραφεί η ελληνοτουρκική σύμβαση ανταλλαγής πληθυσμών.

γ) Η τελική συμφωνία για το κρητικό ζήτημα υπογράφηκε από τον Ελ. Βενιζέλο στις 3 Νοεμβρίου 1905 στο μοναστήρι των Μουρνιών της Κυδωνίας.

δ) Το Σύνταγμα της Κρητικής Πολιτείας ήταν σχετικά συντηρητικό και παραχωρούσε στον ηγεμόνα υπερεξουσίες.

ε) Στις εκλογές του Νοεμβρίου 1910, οι φιλελεύθεροι κέρδισαν 362 έδρες.

A3. α) Να αναφερθείτε στα προβλήματα που καθιστούσαν ανυπέρβλητη δυσκολία την κατασκευή σιδηροδρομικού δικτύου στην Ελλάδα μετά την ανεξαρτησία.

β) Να αναφερθείτε στους όρους της Σύμβασης της Λωζάννης.

B1. Μελετώντας το παραπάνω κείμενο που σας δίνεται και αξιοποιώντας τις ιστορικές σας γνώσεις, να παρουσιάσετε:

α) Τους λόγους που οδήγησαν στην επανάσταση της 3ης Σεπτεμβρη.

β) Τις διαδικασίες για τη συγκρότηση της Εθνοσυνέλευσης.

γ) Το νομοθετικό πλαίσιο για τη διενέργεια κοινοβουλευτικών εκλογών.

Οι πρώτες εκλογές στην Ελλάδα (Κείμενο Αθήνα, 3 Σεπτεμβρίου 1843).
Μπροστά από το παλάτι του βασιλιά Όθωνα συγκεντρώνεται λαός και στρατός. Έχει ξεσπάσει επανάσταση. Το αίτημα είναι ένα: Η παραχώρηση Συντάγματος, με βάση το οποίο θα κυβερνάται η Ελλάδα. Ο Όθωνας και οι Βαυαροί του ήρθαν να κυβερνήσουν την χώρα το 1833. Για δέκα χρόνια το καθεστώς ήταν απόλυτη μοναρχία. Όμως οι Έλληνες δεν είχαν αγωνιστεί για την εθνική τους ελευθερία και την πολιτική τους υποδούλωση. Ήδη, πολύ πρώιμα, στην Εθνοσυνέλευση της Τροιζήνας του 1827 είχαν ψηφίσει Σύνταγμα που κατοχύρωνε το δικαίωμα του εκλέγειν και εκλέγεσθαι. Το νεοσύστατο ελληνικό κράτος ήταν από τα πρώτα της Ευρώπης που είχε κατοχυρώσει αυτό το υπέρτατο δημοκρατικό δικαίωμα. Η δεκάχρονη απολυταρχική διακυβέρνηση των Βαυαρών οδήγησε στην επανάσταση για την παραχώρηση Συντάγματος. Ο στρατηγός Μακρυγιάννης γράφει στα Απομνημονεύματά του: «Αφού κατήχησα όλο το

κράτος με τις υπογραφές, έκρινα εύλογο να βάλω και πολιτικούς εις την πρωτεύουσα. Κανένας άλλος δεν ήταν να είχα μπιστοσύνη – ο Μεταξάς, ότι έδειξε και χαρακτήρα εις την προεδρία του Μαυροκορδάτου. Τότε ορκιζόμαστε ότι να κάμωμεν Εθνική Συνέλευση και Σύνταμα, να διοικούμαστε τοιούτως. Κι αν ο Βασιλέας υπογράψη, να είμαστε υπέρ του, αν δεν υπογράψη, να του είμαστε ενάντιοι, ότι θα μας σκοτώση... Η επανάσταση για την παραχώρηση Συντάγματος, με αρχηγό τον επικεφαλής του Ιππικού της Αθήνας συνταγματάρχη Δημήτριο Καλλέργη, πέτυχε. Σχηματίστηκε υπερκομματική κυβέρνηση με πρωθυπουργό τον Ανδρέα Μεταξά, η οποία στις 7 Σεπτεμβρίου 1843 προκήρυξε εκλογές για την συγκρότηση Εθνικής Συνέλευσης που θα ψήφιζε το Σύνταγμα. Οι εκλογές ορίστηκαν να γίνουν την τελευταία εβδομάδα του Οκτωβρίου.

Γ1. Αξιοποιώντας τις ιστορικές σας γνώσεις και αντλώντας στοιχεία από τα κείμενα που σας δίνονται να περιγράψετε την κατάσταση της ελληνικής οικονομίας κατά την περίοδο 1919-1939 και να αναφερθείτε στις επιπτώσεις της διεθνούς οικονομικής κρίσης του 1929 στην οικονομία της Ελλάδας.

Κείμενο Α: Η ελληνική οικονομία στο μεσοπόλεμο αναπτύχθηκε ραγδαία μέσα σε συνθήκες αιφνίδιας απομονώσεως από το εξωτερικό και έντονης δημογραφικής πίεσεως από το εσωτερικό. Στη δεκαπενταετία 1925-1939, η κατά κεφαλήν εθνική παραγωγή αυξήθηκε με τον εντυπωσιακό ρυθμό Σελίδα 5 από 5 του 5,5%. Το εθνικό εισόδημα, από 37,2 εκ. δραχμές το 1932 αυξήθηκε σε 61,3 εκ. δραχμές το 1938. Η μαζική εγκατάσταση των προσφύγων λειτούργησε σαν μια ακαταμάχητη δημογραφική πίεση. Η εργατική δύναμη προσφέρθηκε σε αφθονία και φθηνά. Γι' αυτό η ανεργία και η υποαπασχόληση στα χρόνια αυτά δεν ήταν παρά απλούστατα οι «σκοτεινές» προϋποθέσεις για την ανάπτυξη που πραγματοποιήθηκε. Σαν συνέπεια της διεθνούς υφέσεως μετά το 1921, δεν ήταν μόνο ότι σταμάτησε η μετανάστευση των εργαζομένων, αλλά ότι σταμάτησαν και τα μεταναστευτικά εμβάσματα, λόγω των απαγορεύσεων στην είσοδο των μεταναστών που έθεσαν οι Η.Π.Α από το 1921. *(Ιστορία του Ελληνικού Έθνους, ΙΕ)*

Κείμενο Β: Ωστόσο, η ευημερία είναι φαινομενική και δεν εξυπηρετεί παρά μια μειοψηφία, γιατί βασίζεται κατά πρώτο λόγο στο ξένο κεφάλαιο που εισάγεται μαζικά με τη μορφή δανείων και ελέγχει την οικονομία της χώρας. Το ολικό ποσό των εξωτερικών δανείων απ' το 1923 ως το 1932 φτάνει στα 1.654 εκατ. χρυσές δρχ. Έτσι, η διεθνής κρίση του 1931 επηρεάζει βαθιά την οικονομία και τα δημοσιονομικά της Ελλάδας. Ούτε οι σκληρές επιβαρύνσεις που ανέρχονται κατ' άτομο σε 114 χρυσές δρχ. το 1928-1929 (έναντι 29,1 χρυσές δρχ. το 1920), ούτε οι διάφορες επινοήσεις των διαδοχικών κυβερνήσεων κατορθώνουν ν' αναχαιτίσουν τη χρεοκοπία, που κηρύσσεται στα 1932. Όταν πέρασε η κρίση, η οικονομική ζωή φαίνεται να ξαναπερνάει την ομαλή πορεία της: το εμπόριο, που η γενική του αξία κατεβαίνει στις 87,05 χρυσές δρχ. κατά κάτοικο για την περίοδο 1931-1939, παρουσιάζει ελαφρή βελτίωση του ισοζυγίου του παρ' όλα αυτά είναι πάντα ελλειμματικό (οι εξαγωγές δεν αποτελούν παρά τα 50,65% την εισαγωγών για την περίοδο 1921-1930 και τα 54,81%

για τα χρόνια 1931-1939. (Ν.Γ.Σβορώνος, *Επισκόπηση της Νεοελληνικής Ιστορίας*,
Αθήνα:1976, 129 – 130)

Επιμέλεια: Κωτίτσα Κατερίνα